

Kerkerbrief

van de Hervormde Gemeente Nieuwkoop

colo
fon

Redactie: Corrie Zoutendijk, Evert de Jong, Corry van der Kruk

Inleveren Kopij: Corrie Zoutendijk Chrysantenstraat 121, 2431 XJ Noorden. E-Mail zoutendijk02@kpnmail.nl

De Kerkerbrief wordt gezien als welkome aanvulling op het Kerkerblad

Van de redactie	1
Meditatie—Liturgie	1
De Heilige week	2
De Bisschop en de Baalschem	3
Pelgrimstocht - Via Francigena	3
Liturgisch bloem-schikken	5
ZWO	6
De vrijheid van gedachten.	6
Vakantieoverzicht	6

VAN DE REDACTIE

Geachte lezers,
Over de inhoud van deze kerkerbrief.

Meditatie.

In de meditatie wordt gesproken hoe de liturgie in de protestantse kerken de laatste decennia gewijzigd is. De proeven van het nieuwe dienstboek was daar een zichtbaar bewijs van. Eigenlijk is het nu niet nieuw meer. We hebben al vieringen georganiseerd door de raad van Kerken in Nieuwkoop. En we vieren elkaars vieringen. Maar wat heeft dat te maken met Martin Buber? De man die zovele chassidische verhalen en legenden op schrift heeft gesteld.

De Bisschop en de Baalschem

In het boek: Laatste der rechtvaardigen beschrijft André Schwarz-Bart dat eeuwen geleden op Paasmorgen de bisschop opriep om de Joden in die plaats te straffen omdat zij de Christus hebben omgebracht. Voor ons, is deze tijd, is zoiets ondenkbaar.

Maar toch heeft dit in verschillende regio's door de eeuwen heen meermaals plaats gevonden. Zo beschrijft Martin Buber het verhaal van de Baalschem die de Bisschop op Paasmorgen in de kerk opzocht.

Pelgrimstocht - Via Francigena

Eveline de Jong vertelt over haar pelgrimstocht naar Rome. Hoe ze er toe is gekomen om dit te doen. Voor welke uitda-

gingen zij en haar vriendin hebben gestaan. Hoe ze denken de tocht te gaan volbrengen. Want het doel is om in Rome het Testimonium in ontvangst te nemen. Als je als pelgrim in Rome aankomt, dan kan je een certificaat van de Pauselijke Raad voor de Bevordering van de Nieuwe Evangelisatie aanvragen. Het certificaat heet "Testimonium peregrinationis ad limina apostolorum" en is een bewijs dat je de pelgrimstocht naar de heilige plaats met graven van de apostelen Petrus en Paulus hebt voltooid.

ZWO

De teksten die door ds. Wilbert van Saane aan onze gemeente zijn geschreven en die zijn voorgelezen in de kerk in de diensten voor Pasen zijn hier nogmaals opgenomen. Deze zijn terug te lezen.

Gedicht

De vrijheid van gedachten.

Over een maand is het dodenherdenking en vieren we de bevrijding.

Dit lied van Paul Gerhardt 1607 - 1676 werd gepubliceerd in 1648 en is sindsdien in Duitsland zeer populair. In Nederland namen verschillende kerkelijke bundels dit lied op, zo ook het liedboek van de kerken. (904) De melodie van deze versie werd in 1866 gecomponeerd door Johannes Gijsbertus Bastiaans *Opvallend is dat in de oorspronkelijke tekst nergens Christus wordt genoemd.*

Wij wensen u een goede tijd en gezegende Paasdagen toe. **De Redactie.**

MEDITATIE—LITURGIE

Alle Nederlandse protestantse kerken, uitgezonderd de Lutherse, zijn sobere kerken.

Door de beeldenstorm zijn alle beelden en kruisen uit de kerk verwijderd en de muren witgekalkt. De preekstoel met daarop de geopende bijbel staat in het midden. Daar omheen zijn de zitplaatsen gegroepeerd. Want men gaat naar de kerk om het Woord van God te horen. Protestantse kerken zijn dan ook hoor-kerken. Er valt, afgezien van

de prachtige gotische architectuur van de oude kerken, weinig te zien.

Geleidelijk aan is daarin wat verandering gekomen. Dat moest ook wel. Want we komen niet alleen naar de kerk om het evangelie te horen, maar ook om het verkondigde heil te vieren in het zingen van de gemeente en in de viering van doop en avondmaal. Die nieuwe nadruk op het vieren en het beleven van het heil brengt allerlei

Volgende uitgave: 28 mei 2023

Kopij opsturen voor 18 mei aart 2023 aan: Corrie Zoutendijk e-mail zoutendijk02@kpnmail.nl

veranderingen met zich mee. Ik noem ze maar in een willekeurige volgorde:

De preek wordt korter en er komt meer ruimte voor de gemeentezang en de gebeden. Door nadruk op de viering van doop en avondmaal ontstaat een nieuwe aandacht voor symbolen. Het doopvont (als teken van de inlijving in het verbond), de avondmaalstafel (als teken van de gemeenschap met Christus en met elkaar) en het kruis (als teken van de verzoening in Christus) krijgen weer een vaste plaats in de kerk. Ook in het nieuwe dienstboek ligt een veel sterkere nadruk op de viering. De oude, lange en onderwijzende formulieren voor doop en avondmaal zijn vervangen door korte en aansprekende teksten. Het water van de doop en het brood en de wijn bij het avondmaal spreken een eigen taal die men moet leren verstaan en beleven.

Ook de kleuren van het kerkelijk jaar komen weer terug in de kerk Wit op Kerst en Pasen en enkele zondagen daarna als teken van de stralende verschijning van de Heer bij geboorte en opstanding. Rood, de kleur van het vuur van de Geest op Pinkster. Paars als kleur van inkeer, boete en (be)rouw in advent en veertigdagentijd als voorbereiding op Kerst en Pasen. Groen als teken van het ontluikende nieuwe leven door de prediking van Christus (de tijd na Kerst) en de werking van de Geest in mensenharten (de tijd na pinkster). Die kleuren worden zichtbaar in de kanselkleden en de stola over de toga van de predikant. Ook de kaars is weer herontdekt en vindt zijn plaats in de dienst als paaskaars, als doopkaars en als kaars bij het gedenken van personen in de voorbede.

Door die veranderingen is er in de kerk niet alleen iets te horen en te leren, maar valt er ook iets te zien en te vieren. Sommigen vinden dat winst. De kerk wordt zo wat aantrekkelijker voor jongeren en kinderen die immers veel meer visueel ingesteld zijn. Anderen vinden die veranderingen alleen maar rooms. Wat moeten we daarmee aan?

Misschien kan een verhaal van Martin Buber ons helpen. Hij vertelt: Mijn grootvader was een groot man. Als er in zijn omgeving een ernstig zieke was, ging hij er heen. Hij stak bij de zieke een kaars aan als teken dat God in den beginne sprak "er zij licht!" en sprak een gebed uit. En dan gebeurde het dat de zieke genas.

Mijn vader was een man van minder formaat. Als er een zieke was, ging ook hij er heen, maar zonder kaars. Hij sprak alleen een gebed uit en ook dan gebeurde het dat de zieke genas.

Martin Buber zelf is anders. Hij gaat er wel heen als er een zieke is, maar hij steekt geen kaars meer aan en spreekt geen gebed uit. Hij kan het niet. Zijn het voor hem lege vormen geworden? Hij kan alleen maar vertellen wat zijn grootvader en vader vroeger deden. En als hij dat vertelt aan de zieke, gebeurt er iets. Dan wordt de kaars van zijn grootvader weer een verblijdend teken van het scheppend spreken van de Eeuwige "er zij licht!"; dan krijgt het gebed van zijn vader weer de kracht van een dringend beroep op Gods barmhartigheid.

En de Eeuwige Zelf doet zijn wonderen.

Dr. C. de Jong, De Lier

DE HEILIGE WEEK

**Jezus zou van zijn moeder gaan:
De grote heilige week brak aan
Toen voelde Maria diepe smart,
en zij vroeg haar zoon met treurend hart.**

**"Ach zoon, ach liefste Jezu mijn,
Waar mag je de heilige zondag wel zijn?
Zondag rijd ik in een koningsstoet
Met palmen en kleden gespreid voor mijn voet.
(Palmzondag)**

**Ach zoon, ach liefste Jezu mijn,
Waar mag je de heilige maandag wel zijn?
Maandag ben ik een bedelman,
die nergens een toevlucht vinden kan.**

**Ach zoon, ach liefste, Jezu mijn,
Waar mag je de heilige dinsdag wel zijn?
Dinsdag ben ik een profeet en geef aan
hoe hemel en aarde zullen vergaan.**

**Ach zoon, ach liefste Jezu, mijn,
waar mag je de heilige woensdag wel zijn.
Woensdag word ik door verraad bezocht
en voor dertig zilverlingen verkocht.**

**Ach zoon, ach liefste Jezu mijn,
waar mag je de heilige donderdag zijn?
Donderdag zit ik in een zaal,
nu als offerlam bij het Avondmaal. (Witte donderdag)**

**Ach kind, ach liefste Jezu mijn,
waar mag je de heilige vrijdag zijn?
Ach moeder, ach liefste moeder mijn,
kon u die vrijdag verborgen zijn (Goede Vrijdag)**

**Ach kind, ach liefste Jezu mijn,
Waar zal je de heilige zaterdag zijn.
Zaterdag ben ik een slapend zaad
dat heel de aarde ontbloeien laat. (stille zaterdag)**

(Duits volksliedje uit de 15e eeuw)

DE BISSCHOP EN DE BAALSCHEN

Verhalen uit Die Legende des Baalschem van Martin Buber, bij de vespers en vieringen in de veertigdagentijd en op het Paasfeest. Bij elk verhaal zijn de druksels die Hendrik Werkman erbij heeft vervaardigd, in miniatuur

afgedrukt.

Paasmorgen, 20 april

Op een keer, toen het bijna Pasen was voor de christenen, bracht de Baäl Sjem de sabbat door in bedrukt zwijgen. Het was alsof hij wachtte tot zijn ziel bij hem terugkwam – alsof zijn ziel ergens anders was om een strijd te strijden waarvan hij nog niet wist of hij zou winnen. Dus toen hij aan het einde van de sabbat zijn wagen liet klaarmaken, haalden zijn huisgenoten

opgelucht adem. Met drie leerlingen reed hij die avond de nacht in. De volgende morgen hielden ze halt in een grote stad, bij een huis aan het marktplein. Maar de poort was op slot. In een steegje opzij van het huis vonden ze een deur, die pas na veel kloppen en roepen werd opengedaan. Een oude joodse vrouw deed open, haar ogen rood behuild in een asgrauw gezicht. Ze wilde de gasten eerst niet binnenlaten. ‘Weten jullie dan niet dan het christelijk Pasen is?’, riep ze – ‘Als de bisschop zijn preek heeft gehouden, gaan ze op zoek naar joden om hun Heer te wreken. Dus maak dat je wegkomt uit deze stad, nu het nog kan!’ Maar de Baäl Sjem ging naar binnen. Hij ging de trap op en vond de grote woonkamer aan de voorkant van het huis. Die was helemaal donker, en er zaten veel joden zwijgend bijeen. Tot verbijstering van die mensen liep de Baäl Sjem naar de vensters en trok de gordijnen opzij, schoof de ramen omhoog en stootte de luiken open. Daarbuiten stroomde het marktplein vol mensen. Aan de gevel van de kathedraal, pal tegenover het huis, was een buitenkansel waar de bisschop zijn Paasprek zou

houden. Klokgelui dreunde over de menigte. Juist was een plechtige processie bij de kerk aangekomen. De bisschop knielde onderaan de kansel om te bidden, en heel de menigte op het plein knielde ook. Alles werd stil. De Baäl Sjem stond voor het open raam. Zonder om te kijken zei hij tegen een van zijn leerlingen: ‘Sjimon, ga naar de overkant en zeg tegen de bisschop dat Israël ben-Eliëzer hem laat roepen.’ De leerling ging, doorkruiste de knielende menigte en bracht de boodschap over. In het Hebreeuws, en de bisschop antwoordde, ook in het Hebreeuws: ‘Straks na de preek zal ik komen’. Maar toen Sjimon met dat antwoord terugkwam, liet de Baäl Sjem hem nog een keer lopen. ‘Zeg tegen de bisschop dat hij zich niet moet aanstellen en nu direct moet komen.’ Toen de leerling weer bij de kansel aankwam, was de bisschop juist aan zijn preek begonnen, maar Sjimon onderbrak hem. Het gezicht van de bisschop werd rood toen hij de boodschap hoorde, maar hij vroeg het volk om geduld en kwam van de kansel af. In zijn goudbestikte mantel liep hij met Sjimon mee. De Baäl Sjem ontving de bisschop in een kleine kamer, waar ze twee uur lang onder vier ogen met elkaar spraken. Toen kwam de Baäl Sjem naar buiten, met fonkelende ogen en een stralend gelaat. Hij liet de wagen voorrijden en vertrok met zijn leerlingen. De bisschop zou daarna ook uit de kamer komen, en naar buiten gaan, en aan het volk vertellen wat er was gebeurd. Hij was zelf van joodse afkomst, en zoals dat soms gaat: om zijn afkomst te verbergen was hij extra fel geworden in zijn preken, tégen het volk dat Jezus had gekruisigd, al wist ook hij natuurlijk dat Jezus één van hen was. Maar de Baäl Sjem was eerst in zichzelf het innerlijke gevecht aangegaan, om de bisschop bevrijding te gunnen uit zijn innerlijke gevangenschap. En daarna had hij met hem gesproken, lang en indringend. Na afloop had de bisschop aan het volk bekend dat hij zelf jood was. In dat jaar vielen er geen joodse slachtoffers op het christelijke Paasfeest.

PELGRIMSTOCHT - VIA FRANCIGENA

Voor de corona pandemie heb ik tijdens een kerkdienst het een en ander over op onze reis verteld. Dat we vanuit Amsterdam dwars door Nederland zijn gelopen over wandelpaden, dijken en dijkjes, met pontjes de rivieren overgestoken en zigzaggend over heide en bos waar toen kort geleden een noodweer met veel hagelbuien over waren getrokken. Het was een rampzalig uitzicht met doorweekte grond waarop de muggen welig tierden. Zo trokken we richting te Maas. In de plaatsen die we aandeden lieten we een stempel zetten in ons Pelgrimspaspoort.

Zo ook in Vessem, waar bovendien een onderkomen voor pelgrims aanwezig is, en togen we door het Limburgse land op naar Maastricht.

Vanaf het begin in Amsterdam, waren de wandeltochten een goede training voor de Vierdaagse van Nijmegen. Naarmate we dichterbij Maastricht kwamen, nu was de focus gericht op het leven als pelgrim. We bedachten we hoe het zijn zou, als we door zouden lopen naar Reims. Praktisch gezien is het vandaar uit mogelijk om met de trein terug naar huis te reizen.

Die gedachte verliet ons snel, want het wandelen door België beviel ons goed. We liepen langs de Maas door de plaatsen/ steden als Vise, Luik, Huy, Andenne, Namen, Anhéé, Givet, Mazée, Oignes, Rocroi en verder door naar Reims. Op het plein voor de kathedraal van Reims, stond onze dochter Eva met haar man Karel ons op te wachten. Zij kwamen ons ophalen met onze auto. Helaas brak er onderweg de riem waarmee de waterpomp, dynamo en airco werd aangedreven en ging konden we niet verder met de auto. Die werd weggebracht en wij gingen verder met taxi en trein. Maar na een voettocht met veel onzekerheden, deed dit ons niet veel. We gingen gelukkig naar huis.

In de volgende keer liepen we verder langs het Canal de l’Aisne á la Marne. Het waren kilometers langs het water en in de zon, met soms zere voeten, en altijd met een rugzak op de rug. En telkens weer de vraag. Waar slapen we vanavond en morgenavond? Er staan adressen in ons route pelgrimsboekje en die bel je dan op. Soms wordt er niet opgenomen, maar we hebben altijd onder ’n

dak geslapen, bijv. in een pastoraal centrum, op een privé adres, in een klein huisje dat speciaal is ingericht voor pelgrims. Het is voorgekomen dat de sleutel bij de plaatselijke supermarkt kon worden opgehaald. Dit leven maakt je inventief. Als er geen eierkoker is of een pannetje, dan kook je die in een waterkoker.

De overnachtingsplekken waren soms heel bijzonder. Zo hebben we overnacht in een 17^e eeuwse houten vakwerkhuis, met veel kamers in allerlei kleuren. Dan werden we uitgenodigd om met het gezin mee te eten. Dat bleek heel bijzonder. We hebben geslapen in een oud schooltje met 2 veldbedden, zonder douche maar wel met een koud waterkraan bij het toilet.

Soms bleek het wandelen erg zwaar en vermoeid. Dan is

Brandende voeten koelen met 'bijvoet' Geplukt langs de weg

het zaak om op jezelf te letten en ongelukken te vermijden.

Dit gebeurde het dat mijn wandelmaatje in Maranville struikelde over een losse veter en daardoor viel. Ze had veel pijn aan haar arm kon niet meer zelfstandig

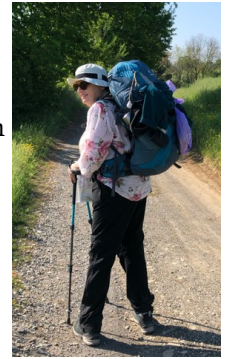
overeind komen. Gelukkig gebeurde dit in een klein dorp waarbij de kinderen van het dorp kwamen kijken wat er was gebeurd. Iemand heeft toen de ambulance gebeld. Zo reden we in een Franse ambulance naar het ziekenhuis in Chaumont. De artsen en verplegend personeel spraken geen of weinig Engels. Geconstateerd werd dat de bovenarm was gebroken en de arm uit de kom lag. Voor ons betekende dat het einde van deze trip. Vanuit het ziekenhuis moest nog snel een hotel worden geboekt en het avondeten worden geregeld. Ineens was ik privé verpleegster, en begeleidster, en rugzakendraagster. Ik droeg een dubbele bekpakking van ca 25 kg. De ene rugzak hing op de rug, de ander droeg ik voor me. Verder behandeling was niet direct nodig zo namen we na een paar dagen de trein terug naar Reims, waar onze auto stond. En vandaaruit reden we terug naar huis.

Na een half jaar pakten we de route vanaf Langres weer op. We reden er met de auto heen tot zover we waren gekomen. De eerste overnachting was in een klooster. Vandaar uit hebben we onze tocht vervolgd. Aangekomen in het dorpje Champlitte-la-Ville hebben we overnacht bij de vrouwelijke burgermeester van het dorp. We sliepen elk in een eigen kamer. Ze verraste ons met een eigengemaakte aperitief en we kregen zelfs haar recept daarvan mee. Soms was het lastig om een slaapplek te vinden op de route. Er waren wel hotels, maar soms bleek dat deze op de dag dat wij wilden overnachten deze volgeboekt was. Na een dag bellen en nog niet kunnen vinden, is besloten om de bus te pakken en 15 km verderop de tocht te vervolgen. Aangekomen in Besançon hebben we een dagje rust genomen en de stad bekeken. De volgende dag ging het verder richting Pontarlier en door naar de grens met Zwitserland. Op 9 mei kwamen we aan in Lausanne, Daar hebben we in een jeugdherberg kunnen overnachten. De dag daarop wandelden we langs het meer van Geneve. Later tussen de wijnvelden door met uitzicht over het meer. Dat was een hele mooie tocht.

Het bleef een reis met hindernissen. Op Hemelvaartsdag 10 mei 2018 overleed de schoonvader van mijn

vriendin. We mochten ook deze reis weer onderbreken. Onze auto stond in Langres in Frankrijk. We gingen met de boot van Montreux naar Lausanne. Vandaar met de trein naar Dijon. Omdat de medewerkers van de spoorwegen die dag staakten, konden we uiteindelijk aan het einde van de dag met de bus naar Langres.

Vervolg de reis op 1 september 2018 naar Montreux en willen via de Sint Bernardpas in Italië naar Aosta lopen. Zo in de natuur bij vreemden mogen overnachten, door de druivenvelden, langs kastelen ons weg naar het zuiden vervolgd. Gegeten met paters die vertelden "geroepen" te zijn om priester te worden. In Martigny konden we in de kelder van de pastorie terecht. De verblijven in Zwitserland waren goed. Fijne slaapgelegenheden en meestal was er een douche. Bij het naderen van de Grote Sint Bernardpas hadden we een aantal zware tochten. De paden waren erg steil met keien en uitstekende wortels. De route was aangegeven met gele vierkante bordjes, of het stond ergens op geschilderd. Het was zwaar. Je moest goed opletten op de route en hoe en waar je je voeten zette. Zo ging het omhoog en liepen we door de regen langs een groot stuwmeer. Eindelijk kwamen we doodvermoeid aan op de pas waar een van de paters ons stond op te wachten en ons

een warm welkom gaf. Dat was voor ons een bijzonder emotioneel moment.

We verbleven in de "Hospice" waar al sinds 1200 pelgrims worden opgevangen. Door alle eeuwen heen is het gebouw bewaard gebleven. Het is een groot gebouw met vele kamers. De kelder is de ruimte voor de bergschoenen en op de 3^e etage

de kamers voor de pelgrims. Bij aankomst werd ons gevraagd om de mis bij te wonen. Nadat we ons hadden opgefrist gingen we om 18.15 uur naar de mis en om 19.15 uur zaten we aan het diner. Daar ontmoetten we andere gasten en zo zaten we met z'n dertigen aan lange tafels met elkaar te eten. Het was erg fijn om anderen te spreken. We zaten naast 2 Nederlandse bergbeklimmers die, i.v.m. de hoogte, aan het acclimatiseren waren voor zij verder konden. Het was inmiddels september, dat is ongeveer

het laatste moment van het jaar om deze pas over te kunnen. De rest van het jaar ligt er veel sneeuw en vriest het. Nu was het nog rond het vriespunt. Als je denkt aan zuidelijke landen dan gaat de gedachte uit naar mooi en warm weer. Dat klopt soms wel. Maar niet op een hoge berg.

de volgende dag trokken we Italië in naar de stad Aosta. Dat is een hele mooie stad. Dat was ook het einde van

deze trip. Daarna gingen we met de bus naar Zwitserland, waar de auto al op ons stond te wachten.

Toen brak Corona uit....! En in Noord Italië? Daar was het zelfs begonnen. We hebben jaren niet verder kunnen lopen. Toen we eindelijk in 2022 er terugkwamen, hoorden we dat er veel mensen in die streek daaraan waren overleden. We hebben de tocht vervolgd vanuit Pavia met als einddoel Lucca. We wilden dit in 3 weken doen. Het werd een prachtige tocht door de Po vlakte. Wat waren we blij dat we weer verder konden.

Voor de oversteek over de rivier de Po moest een afspraak met een veerman worden gemaakt die ons zou overzetten. Ook in dat jaar bleek de rivier al heel laag te staan. Zo wandelden door de velden langs kerken en kloosters. De corona-periode had ook zijn invloed gehad op de pelgrimsverblijf plaatsen. De adressen die we hadden op plaatsen waar we konden verblijven, die bleken niet meer te kloppen. Blijkbaar, na een periode van 2 jaar waarin geen pelgrims meer kwamen, was het een moment voor sommigen om daarmee te stoppen. Gelukkig sprak de dochter van mijn vriendin goed Italiaans en heeft ze voor ons veel overnachtingen kunnen regelen. Het eten was doorgaans eenvoudig maar wel heel erg lekker. De dag begon met croissants bij het ontbijt en veel cappuccino.

We hebben heerlijke Italiaanse spaghetti gegeten. De tocht liep lang de marmergroeve in Carrera. De tocht over de Apennijnen was lastig en zwaar. Het is minder hoog dan de Alpen over de St. Bernhard pas, maar best erg pittig. Deze tocht hadden we in 2 dagen volbracht en konden we de stad van Puccini te bekijken. Dit is een prachtige ommuurde stad. We ontmoetten daar mede-pelgrims,

die we onderweg eerder hadden ontmoet. Echtpaar uit Australië, een zus en broer uit Amerika, een Fransman en een Nederlands stel. We kwamen 's avond bij elkaar op

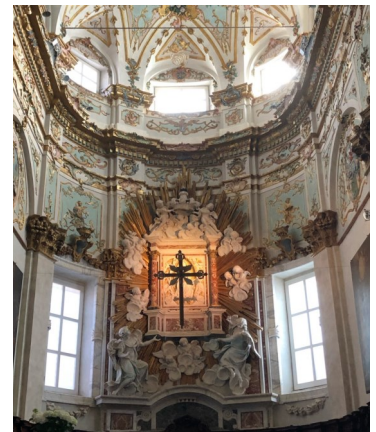
het terras voor het diner en met elkaar de ervaringen van onderweg te delen. Voor velen betekende Lucca een plaats om elke dagen rust te nemen. Zo ook voor als. Na een paar dagen gingen we weer terug naar huis met de gedachte, hier komen we snel weer terug om het laatste stuk van Lucca naar Rome te lopen.

In augustus 2022 bleek mijn vriendin kanker te hebben! Wat een verdriet en was de prognose slecht. Wat hebben we getroost, bijgestaan en kaarsjes opgestoken. Op dit moment na 6 chemo kuren en nu de chemo tabletten en de immuuntherapie is mijn vriendin in redelijk goede conditie. Wat zijn we dankbaar voor haar leven en staan we op het punt om dinsdag na de Pasen op 11 april met onze partners naar Italië te reizen.

We hebben 4 weken uitgetrokken om onze Pelgrimstocht af te maken. Samen willen we de reis afmaken om in Rome ons Testimonium in ontvangst te mogen nemen. Het Testimonium is een verklaring, afgegeven door een officiële instantie, waarin staat dat men een pelgrimage heeft voltooid. Onze partners staan ons bij en brengen de zware rugzak welke zij niet meer kan dragen mee.

We gaan het doen met Gods nabijheid!
Eveline de Jong

NB: *De Via Francigena is een oude pelgrimsroute die loopt van Canterbury naar Rome, en onderweg Frankrijk, Zwitserland en Italië aandoet. Deze route is beschreven door een Engelse aartsbisschop Siegeric in het jaar 990. De uiteindelijke aankomst is aan het Vaticaan. Deze route is in 2004 door de Raad van Europa uitgeroepen tot een Belangrijke Culturele Route. Deze route wordt in toenemende mate gebruikt door mensen die naar Rome willen lopen. De Association International Via Francigena be-*

LITURGISCH BLOEMSCHIKKEN

De dames van liturgisch bloemschikken zullen in de stille week en op paasmorgen een bloemstuk opmaken.

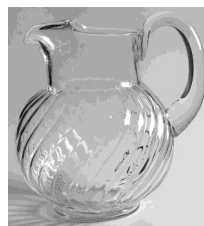
Palmpasen. Het kruis is rood, met daarvoor bladeren. Die verwijzen naar de gespreide bladeren op de weg waarop

Jesus, gezeten op een ezel, Jeruzalem introk

Witte Donderdag.

Het kruis is nu wit, met daaromheen vlechtwerk .

De kan naast het kruis verwijst naar de voetwassing van Jezus.

Goede Vrijdag

Het kruis is zwart met rode kornoelje, de liturgische kleur van de geest

Paasmorgen

*Het stille licht, een nieuwe morgen
waarmee ik mij verzoenen laat,
Wie als water uitgegoten de dorre grond
tot bloeien laat wie als dauw daalt in de
morgen*

*En schepping teer met licht doordrenkt
Leeft niet vergeefs, gaat niet verloren in
duisternis van niemandsland.*

BERICHTEN VAN DS. WILBERT VAN SAANE

Gedurende de veertigdagentijd is er vanuit de ZWO elke week aandacht besteed aan het project 'Lichtpunten voor Syrische vluchtelingen'. Dit project biedt hulp via Kerk in Actie aan Syrische vluchtelingen in Libanon. Deze hulp bestaat tegenwoordig vooral uit structurele hulp, zoals begeleiding bij het vinden van een juiste opleiding, stage of baan. Dit is nog steeds erg lastig, aangezien het nog altijd slecht met Libanon gaat, zowel op economisch als op politiek vlak. Daarnaast wordt het werk van Ds Wilbert van Saane ondersteund die samen met zijn familie in Beiroet, de hoofdstad van Libanon, woont. Hij is predikant en geeft onderwijs in theologie aan de NEST (Near East School of Theology), de theologische universiteit in Beiroet. Tijdens de veertigdagentijd heeft hij onze gemeente elke week een update gestuurd over zijn leven in Libanon.

zondag 26 maart

Het verhaal van de opwekking van Lazarus heeft een speciale plek in de Veertigdagentijd. In de Oosters-Orthodoxe traditie staat de dag voor Palmzondag bekend als Lazarus-zaterdag. Het einde van de vastenperiode is nabij en de stille week begint bijna. Het wordt al een beetje feestelijk. Vroeger was het hier in Libanon gebruikelijk dat jonge jongens het verhaal op die zaterdag naspeelden. Mijn schoonvader vertelde dat hij als kind met zijn broer het dorp door ging en op verschillende plaatsen het toneel-

stukje opvoerde. Soms werd hij beloond met een fooritje. Zelfs in het conservatieve Libanon is dit gebruik nu bijna vergeten. Maar de mensen hechten nog wel aan het verhaal van Lazarus, als een voorsmaak van het Paasfeest. Zoals de Orthodoxe liturgie het zegt: "O mijn Redder, U hebt uw luisterrijke overwinning al tot vervulling gebracht toen U Lazarus uit het dodenrijk opwekte."

zondag 2 april

Afgelopen maandag sprak ik met een student over het verhaal van de zalving in Bethanië. Zij is een moslim met een diepe interesse in het christelijk geloof. We hadden het over goede werken en genade. "In het christelijk geloof is Jezus de Redder, maar in de islam zijn mensen hun eigen redder," concludeerde zij. "Legt dat niet enorm veel druk op je schouders?" vroeg ik haar. "Niet echt," antwoordde ze, "want het goede dat je doet weegt zwaarder dan het kwaad." "Maar goede werken ontspringen toch aan het geloof?" vroeg ik haar toen. "Kijk maar naar de vrouw die Jezus zalfde." Dat verhaal kende ze nog niet en ze wilde graag weten waar in de Bijbel het staat. Het gesprek brak daarbij af. Ik ben benieuwd hoe dit verhaal tot haar zal spreken. Vanuit Beiroet wensen we u allen een goede Palmzondag en alvast een gezegend Paasfeest. De ZWO-commissie wil de gemeenteleden bedanken voor het meesporen met behulp van de spaardoosjes en natuurlijk ook voor de interesse in het project van Kerk in Actie.

GOEDE VRIJDAG 2023 Toen Jezus met dat loodzware kruis over zijn schouder

naar de berg Golgotha strompelde om daar te worden gekruisigd, zal Hij zich zeker hebben afgevraagd waarom het zo moest aflopen. Had Hij nu wel de juiste keuzes in Zijn leven gemaakt? Was dit nu echt het plan wat God voor ogen had? Wat zou er gebeurd zijn als Hij andere keuzes had gemaakt? Had Hij het allemaal wel handig aangepakt? Dit jaar staan alle activiteiten in het teken van deze keuzes; de keuzes die Jezus destijds maakte, de keuze die jij maakt, en de keuzes die jouw team gaat maken tijdens het Goede Vrijdag nachtprogramma. Beleef op Goede Vrijdag een spannend avontuur. Maar ....kan je de hele nacht wakker blijven?

DE VRIJHEID VAN GEDACHTEN

De vrijheid van gedachten

(Befehl du deinen Wegen)

*De vrijheid van gedachten,
dat is het grootste goed.
Want niemand kan verwachten
dat 'k anders denken moet
Beperk mij in het zweven.
Verwar mijn toekomstplan.
Ik kan altijd verder leven,
omdat ik denken kan.*

*Ik leef wel volgens wetten,
maar die zijn echt van mij.
Dus niemand kan beletten
dat ik niet doe als zij.
Dus bouw op eigen denken.
Dat geeft de meeste kracht;
het grootste der geschenken
In menig donkere nacht.*

Meivakantie	29 april t/m 7 mei 2023
Zomervakantie	8 juli t/m 20 augustus 2023
Hersfvakantie	14 oktober t/m 22 okt 2023
Kerstvakantie	23 december t/m 7 januari 2024

GOEDE VRIJDAG 2023
VRIJDAG 7 APRIL | 19.30 – 7.30

KEUZESTRESS
WAT ALS JEZUS ANDERE KEUZES HAD GEMAAKT...
OF WAS HET ALTIJD AL ZO BEDOELD?

BELEEF OP GOEDE VRIJDAG EEN **SPANNEND AVONTUUR!**
MAAR ... KUN JIJ DE HELE **NACHT WAKKER BLIJVEN?**

BEN JIJ **10 JAAR OF OUDER?**
GEEF JE DAN **NU** OP!

MEER INFORMATIE: HEINW@HOTMAIL.COM
OF STUUR EEN **APPJE** NAAR: 06 55332320